

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΕΑΤ
14-05-2025

Σε συνθήκες ιδιαίτερων απαιτήσεων και υποβοηθώντας την ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας, ο τομέας των κατασκευών συμμετέχει καθοριστικά στην συνέχιση της αναπτυξιακής δυναμικής, ανταποκρινόμενος στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται, απασχολώντας εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενους και συνεισφέροντας ουσιαστικά στην παραγωγική απορρόφηση των διατιθέμενων πόρων.

Είναι ουσιαστικής σημασίας σε αυτή την ευρύτερη αναπτυξιακή προσπάθεια, η δόμηση και επεξεργασία σχεδιασμού και προγραμματισμού σε εθνικό επίπεδο, στα πλαίσια ισόρροπης ανάπτυξης και με ειδικότερη έμφαση στα ζητήματα που συναρτώνται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον.

Είναι παράλληλα εξαιρετικά σημαντική η ανάδειξη και προώθηση από την πλευρά μας προτάσεων και λύσεων σημαντικών για την επίτευξη των στόχων που επιδιώκονται, με ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα ουσιαστικών παρεμβάσεων στο θεσμικό πλαίσιο και στην αξιοποίηση και διεύρυνση των πόρων.

1. Παρατηρητήριο Τιμών και Σύστημα Ενιαίων Τεχνικών Προδιαγραφών.

Επί μακρό χρονικό διάστημα υπήρξαν προσπάθειες για την καθιέρωση Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών Έργων και Μελετών.

Ιδρύθηκε με ΚΥΑ η **Εταιρεία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών**, στην οποία οι εκπρόσωποι του Δημοσίου δεν έχουν οριστεί και η οποία δεν έχει λειτουργήσει.

Η άμεση προσαρμογή της χώρας, ανάλογα και σύμφωνα με ό,τι έχουν πράξει και όλες οι υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **στη λειτουργία Παρατηρητηρίου Τιμών και στην εφαρμογή Συστήματος Ενιαίων Τεχνικών Προδιαγραφών, είναι απόλυτα επιβεβλημένη.**

Δεν είναι δυνατόν η κοστολόγηση των έργων να γίνεται με ανεπίκαιρες και παρωχημένες τιμές μονάδας και να μην υπάρχει ανταπόκριση σε σύγχρονες προδιαγραφές.

2. Συντελεστές Αναθεώρησης – Αναλυτικά Τιμολόγια.

Είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστεί άμεσα το θέμα των Συντελεστών Αναθεώρησης και των Αναλυτικών Τιμολογίων Έργων.

Είναι απαραίτητο οι τιμές, οι αναλύσεις και η αναθεώρηση να εφαρμόζονται σε όλες τις Δημόσιες Συμβάσεις και στις Συμβάσεις Παραχώρησης, ειδικότερα μετά την λειτουργία του Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών.

Είναι επίσης αναγκαίο να προχωρήσει η επικαιροποίηση προϋπολογισμών όλων των προς δημοπράτηση Δημόσιων Έργων, Έργων Παραχώρησης και έργων ΣΔΙΤ.

Η αξιοποίηση της εργασίας για τιμές μονάδας και συντελεστές αναθεώρησης που ολοκληρώθηκε για συγκεκριμένα άρθρα το 2023 από την πλευρά μας, μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στον ορθό καθορισμό των τιμών.

Η χώρα μα δεν πρέπει πλέον να ξεχωρίζει αρνητικά για το συγκεκριμένο θέμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Προκαταβλητέ ποσό κατά την ανάληψη έργου Παραχώρησης.

Δεν είναι δυνατόν να συνεχίζεται η πρακτική τιμωρίας της χώρας και να της επιβάλλεται να προωθούνται για την αποπληρωμή του χρέους

τα μεγάλα ποσά που καταβάλλονται από ανάδοχο κατά την ανάληψη έργου Παραχώρησης.

Είναι αναγκαίο τα μεγάλα αυτά ποσά, **να αποτελέσουν τροφοδότη Ειδικού Εθνικού Ταμείου Έργων, για την διασφάλιση και της ελλείπουσας και λόγω κλιματικής κρίσης χρηματοδότησης.**

Μετά από εποχές κρίσεων χωρίς ευθύνη της χώρας (υγείας, πολεμικών συγκρούσεων) είναι αναγκαία η άμεση και ουσιαστική αλλαγή αυτών των ρυθμίσεων με διαπραγμάτευση που πρέπει να επιδιωχθεί.

4. Καθυστερήσεις πληρωμών – Βιωσιμότητα έργων.

Οι γενικότερες συνθήκες διαμορφώνουν έλλειψη πιστώσεων με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεις πληρωμών του Δημοσίου.

Η καθυστέρηση διάθεσης των αναγκαίων πιστώσεων, έχει άμεσες επιπτώσεις στους αναδόχους και επηρεάζει αρνητικά και τον συνολικό προγραμματισμό του Δημοσίου.

Για τον σκοπό αυτό είναι αναγκαία **η εξεύρεση λύσεων χρηματοδότησης των έργων και στο πλαίσιο των ευρύτερων προτάσεων που κατατέθηκαν.**

Είναι δυνατόν να προχωρήσει η δημιουργία Εθνικού Ταμείου Έργων Υποδομής, για την ευρύτερη αξιοποίηση πόρων.

Η συγκεκριμένη πρόταση αποτελεί στρατηγική προσέγγιση για την συγκέντρωση και διοχέτευση πόρων σε μικρά και μεγάλα έργα που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και την συνδεσιμότητα της χώρας.

Πηγές χρηματοδότησης μπορούν να είναι έσοδα από τέλη διοδίων ή λιμενικά τέλη, μερίδιο από φόρους καυσίμων / κυκλοφορίας, κοινοτικά κονδύλια (νέο Ταμείο Ανάκαμψης και ΕΣΠΑ), Πράσινα Ομόλογα, Ομόλογα Έργων (Project Bonds), τέλη ρύπων, Εθνικός Προϋπολογισμός.

Χαρακτηριστική η περίπτωση του Καναδά όπου δημιουργήθηκε το Canada Infrastructure Bank (CIB), με παροχή επενδυτικών κινήτρων και κεφαλαίων σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, με σκοπό την χρηματοδότηση έργων μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα, ιδίως στις μεταφορές, το νερό και την ενέργεια.

Τελικά η ανάγκη χρηματοδότησης μπορεί και πρέπει να οδηγήσει και σε άλλους τρόπους εξεύρεσης, ενίσχυσης και θεσμοθέτησης ειδικών ρυθμίσεων και φορέων που αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τα προβλήματα ελλείψεων και ενισχύουν και στηρίζουν την ανάπτυξη.

5. Ταμείο Ανάκαμψης.

Η μέχρι σήμερα πορεία κατέγραψε ότι οι απορροφήσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης είναι ταχύτατες με σοβαρό αποτέλεσμα όταν συναρτώνται με τις δημόσιες συμβάσεις του κλάδου κατασκευών.

Υποστηρίξαμε από το παρελθόν την ανάγκη παράτασης του χρόνου εφαρμογής του Ταμείου Ανάκαμψης και μετά το 2026. **Σήμερα η προσπάθεια πρέπει να εστιαστεί στην έστω και περιορισμένου χρόνου αναγκαία παράταση την οποία πρέπει να ζητήσει και η χώρα μας, ειδικότερα στα ώριμα έργα.**

Ανεξάρτητα διαμορφώνονται συνθήκες στην Ε.Ε. με προτάσεις για νέο πακέτο χρηματοδότησης και επενδυτικά σχέδια μέσω της ανάπτυξης νέου Ταμείου Ανάκαμψης ή/και χρηματοδοτικών σχημάτων που θα καλύπτουν νέες απαιτήσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικότερα σε ορισμένες περιπτώσεις ασφυκτικές ανάγκες που υπάρχουν, είναι άμεση η προτεραιότητα προώθησης σχεδιασμού με την χρήση είτε παραδοσιακών, είτε πρωτοποριακών οικονομικών εργαλείων που είναι αναγκαία στην πρωτεύουσα και στην περιφέρεια.

6. Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός.

Συστηματικά επαναφέρουμε και συνεχίζουμε να επιμένουμε στην ανάγκη θέσπισης κανόνων και μεθόδου διαμόρφωσης και παρακολούθησης του αναγκαίου Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού για τον προγραμματισμό της κατασκευής των αναγκαίων υποδομών στη χώρα μας.

Η ανάγκη ισορροπίας στην ανάπτυξη, η αξιολόγηση κινδύνων, η συνάρτησή τους με τα μοντέλα χρηματοδότησης, είναι τελικά απαραίτητες συνθήκες για ένα αναγκαίο και ικανό προγραμματισμό, απαραίτητο σε όλους τους παράγοντες που συμμετέχουν στην υλοποίηση των έργων.

Στο πλαίσιο του ευρύτερου σχεδιασμού των έργων, μπορούν να συνεκτιμηθούν και αντιμετωπιστούν τα θέματα της αναπτυξιακής προοπτικής, των αναγκών εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, της αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, της ασφυκτικής κατάστασης σε αστικές περιοχές, στο μέγεθος των έργων.

7. Πρότυπες Προτάσεις.

Η θεσμοθέτηση των Πρότυπων Προτάσεων μετά την ψήφιση του σχετικού νόμου, δεν είχε συνέχεια. Οι ανάγκες ωστόσο που διαμορφώνονται σε συγκεκριμένες περιοχές είναι ιδιαίτερα μεγάλες και έντονες και απαιτούν την άμεση προώθηση ρυθμίσεων που έχουν εξαγγελθεί.

Είναι επιβεβλημένη η αξιοποίηση της δυνατότητας εφαρμογής ειδικότερα σε έργα Παραχώρησης ή ΣΔΙΤ, με μικρότερη συμμετοχή και διάθεση πόρων από το Δημόσιο, γιατί διαφορετικά οι συνθήκες με την πάροδο του χρόνου θα είναι δραματικά δυσμενέστερες.

Αντιμετωπίζονται οξύτατα προβλήματα κυκλοφοριακά, περιβαλλοντικά, υγείας των κατοίκων, με σοβαρά αρνητικές επιπτώσεις και δεν είναι δυνατόν πλέον να παραμένει η εφαρμογή του Νόμου σε αδράνεια,

όταν τα προβλήματα με την πάροδο του χρόνου θα είναι ανυπέρβλητα.

Υποστηρίζουμε γενικότερα και την **δυνατότητα υιοθέτησης και αξιοποίησης προτάσεων** κάθε είδους σε **αντικείμενα Περιφερειών, Νομών κλπ.**, χωρίς την ύπαρξη εξαιρετικά μεγάλων οικονομικών ορίων για την υποβολή πρότασης, με ταχεία προώθηση μικρότερων ανταποδοτικών έργων και με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνα που επιτυγχάνεται στο μέγιστο η αποπληρωμή του κόστους κατασκευής τους από την μεταγενέστερη εκμετάλλευση.

8. Θεσμοθέτηση κατασκευαστικών συμβάσεων κατά FIDIC.

Προκειμένου να επιτευχθεί η ουσιαστική υιοθέτηση συγχρόνων κειμένων που αφορούν τους διαφορετικούς τρόπους ανάθεσης και κατασκευής ενός δημόσιου έργου, όπου από την αρχή τα συμβαλλόμενα μέρη θα έχουν ισότιμα και δίκαια κατανεμημένα τις υποχρεώσεις, τα δικαιώματα και το ρίσκο, απαιτείται η αναγκαία θεσμοθέτηση.

Η συχνά εφαρμοζόμενη τυπική μορφή διεθνών συμβάσεων κατασκευής στον κόσμο είναι **τα τυπικά συμβόλαια FIDIC που χρησιμοποιούνται τόσο σε μεγάλα όσο και σε μικρά κατασκευαστικά έργα και εφαρμόζονται και αναγνωρίζονται σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Θα πρέπει και η χώρα μας να προσαρμοστεί στις σύγχρονες απαιτήσεις με την εφαρμογή των συμβολαίων FIDIC, τα οποία έχουν διεθνώς υιοθετηθεί.**

9. Νομοθέτηση BIM για μελέτες κατασκευές.

Το 2024 εγκρίθηκε η **Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή του Building Information Modeling (BIM) στην Ελλάδα**, με σκοπό τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κλάδου των κατασκευών.

Η Στρατηγική στοχεύει στην διασφάλιση της ετοιμότητας του δημόσιου τομέα για την εφαρμογή της διαδικασίας BIM σε δημόσια κατασκευαστικά έργα, με προσδοκώμενο αποτέλεσμα να τεθεί η μετάβαση του κατασκευαστικού τομέα στη νέα ψηφιακή εποχή, ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του BIM σε κατασκευαστικές δραστηριότητες.

Ο ρυθμός ενσωμάτωσης της τεχνολογίας BIM μαζί και με τους άλλους άξονες της ψηφιακής τεχνολογίας όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), στον εγχώριο κατασκευαστικό κλάδο **πρέπει να επιταχυνθεί, ώστε να αλλάξει ο τρόπος που σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, συντηρείται και χρησιμοποιείται το δομημένο περιβάλλον και τελικά να ενισχυθεί η απόδοσή του και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και διεθνή αγορά συμβάλλοντας περαιτέρω στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.**

Για το σκοπό αυτό είναι αναγκαία η άμεση νομοθέτηση της σταδιακής εφαρμογής, σε βάθος τετραετίας, της εκπόνησης μελετών, τόσο για τα δημόσια αλλά και για τα ιδιωτικά έργα, με κριτήριο το ύψος του προϋπολογισμού κόστους του έργου.

10. Ρυθμίσεις για θέματα προσωπικού.

Λόγω του μεγάλου όγκου έργων και των αναγκών που διαμορφώνονται, αναδείξαμε σε διάφορες περιπτώσεις καθώς και στο Υπουργείο Εργασίας **το μεγάλο πρόβλημα έλλειψης εργατικού και τεχνικού προσωπικού.**

Είναι αναγκαίος ο προγραμματισμός ενεργειών για διευκόλυνση μετάκλησης εργαζομένων από άλλες χώρες του εξωτερικού, **με αναγνώριση από το ελληνικό δημόσιο των αντίστοιχων πιστοποιητικών εξειδίκευσής τους και επιβάλλονται συγκεκριμένες κινήσεις του κράτους για την διασφάλιση της διαδικασίας ώστε να**

επιτευχθεί αποτελεσματικά η υλοποίηση των απαραίτητων μετακινήσεων.

Ο ΣΤΕΑΤ επιδιώκει και προσδοκά την καλύτερη συνεργασία με το Δημόσιο, για την αποδοχή και επεξεργασία προτάσεων και ρυθμίσεων σύμφωνα με όσα συμπεριλαμβάνονται στα αιτήματά του.

Θεωρεί πολύ ουσιαστικά τα ζητήματα εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου, διασφάλισης και διεύρυνσης των δυνατοτήτων χρηματοδότησης, αντιμετώπισης των ευρύτερων κινδύνων που αναδεικνύονται, σε νέες συνθήκες που παγκόσμια διαμορφώνονται και επηρεάζουν και την χώρα μας. Θα συνεχιστούν σε κάθε περίπτωση οι αναγκαίες προσπάθειες για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, επιδιώκοντας την προώθηση των απαιτούμενων αποφάσεων και ρυθμίσεων.